

Casus 1: Genoeg aanloop, maar opgesloten en eenzaam

'Mevrouw L. is 89 jaar en al 30 jaar weduwe. Ze heeft hartproblemen, pijn in de botten en een verminderde nierfunctie. Alleen de huisarts komt nog op consult, ze wil zich niet verder laten onderzoeken. Ze gebruikt bloedverdunners en paracetamol, andere medicatie wil ze niet.

De sta-functie is in het laatste jaar verdwenen en ze wordt met de tillift in en uit bed geholpen. Ze woont in een dijkhuis op de bovenste etage, waar ze niet zelf uit kan. Mevrouw krijgt soms wel 6 zorgverleners per dag over de vloer: voor verzorging, verpleging, warm eten en de huishouding. Haar zoon en schoondochter komen zeker 2 keer per week langs, en haar 2 kleinkinderen ook.

In de benedenwoning woont een aardige jongen die ook weleens wat voor haar doet. Toch voelt ze zich enorm eenzaam en dat spreekt ze ook uit: iedereen om haar heen is al weggefallen en ze is bang dat God háár is vergeten. Omdat ze huis- en rolstoelafhankelijk is, is dagbesteding problematisch, maar ze wil ook eigenlijk niets. De familie wil graag dat ze naar een verpleeghuis gaat in het naburige dorp, maar dat vindt ze te ver weg, nu woont ze 100 meter van haar geboortehuis. In het dorp kent ze iedereen boven de 50.

Welke soort eenzaamheid? Wat kunnen we doen om mevrouw zich minder eenzaam te laten voelen? Zijn er praktische tips voor thuis om het gevoel van eenzaamheid te verminderen?'

Casus 2: Claimend gedrag

'Mevrouw Z. (84) loopt met een rollator en wandelstok en kan zelfstandig in en uit bed. Ze krijgt hulp bij het douchen, suprapubische katheter, wondverzorging, de steunkousen en het bijhouden van de vochtintake en -output. Daarnaast komt er tweemaal daags iemand voor de maaltijd.

Mevrouw krijgt weinig bezoek, de zorgverleners zijn haar enige sociale contacten. Ze behandelt hun stuk voor stuk als 'vriendinnen' en probeert ons nabij te houden. Na het huisbezoek slaat mevrouw de krant open met de puzzel waar ze die ochtend aan begonnen is, en vraagt aan mij naar de ontbrekende antwoorden op te zoeken op de telefoon. Als ik dit probeer af te wimpelen blijft ze volhouden. Als het dan toch gelukt is om bij de deur te komen, wil ze nog even de agenda doorlopen om te checken of de afspraak voor de volgende huisbezoek wel klopt, en wie de volgende keer komt.

Mevrouw staat op de wachtlijst voor dagbesteding, maar die is erg lang.

Welke soort eenzaamheid? Wat kunnen we doen voor mevrouw Z.?'

Casus 3: Pas weduwe geworden

'Mevrouw B (88) is na 60 jaar huwelijk recent haar man verloren. Veel van haar familieleden zijn al weggefallen, mevrouw is als enige van haar familie nog 'over'. Kinderen en kleinkinderen komen wel regelmatig langs. Ze is erg verdrietig om het verlies van haar man, heeft plotselinge huilbuien en zegt zich eenzaam te voelen.

Collega's van de verpleging en verzorging hebben al van alles geprobeerd om haar op te vrolijken. Of ze misschien naar het breiclubje wil op de woensdagmiddag? Of moet er af en toe een vrijwilliger langskomen voor een praatje? Het helpt allemaal niet, mevrouw wil het niet.

Welke soort eenzaamheid? Kortom, moeten we doorgaan met mevrouw motiveren om deel te nemen aan activiteiten, of kunnen we het beter hierbij laten?'